

1/ Van den Hak op den Tak door Cyriel Buysse

ARCHIEF EN MUSEUM
VOOR HET
VL. CULTUURLEVEN

36563-¹⁹

De Driekoningen - Kaars.

I.

Misschien herinnert gij u nog, geachte lezeres en lezer, ~~de~~ ^{de} onze legende van den Pereboom van Misere, zooals ik het genoemd heb u die uit het boek van mijn ouder vriend Charles Deulin in de Haagse Post van 22 September 1918 na te vertellen!

Niet zelden, wanneer ik mij wat moedeloos of gedrukt voel, neem ik nog eens het een of ander boek van dien zeer merkwaardigen verteller weer op, en haast altijd vindt ik er ~~weer~~ iets in dat mij boeit, of ontroeft, ^{of even} met het troosteloze hedendaagsche leven ~~weer~~ vergoent. Ook nu weer. Terwijl de schoone strek van Picardië en Artesië door den oorlog wordt vernield en met menschenbloed ^{is} gedrenkt, heb ik nog eens een uurtje geleefd in een van de ontroerende legenden uit dat land en wensch u deze mee te deelen. Ik vermoet toch, dat er slechts heel enkelen onder u die kennen. Wat Deulin oorschreef is ^{vroeger} weinig, zoo veel te ^{in welke} weinig bekend. Ik hoop u enkele oogenblikken met zijn verhaal te boeien en meteen de lust in u op te wekken ^{om} meer van zijn mooie werken te lezen. De "Driekoningen - Kaars" heet dit verhaal.

x
x x

Zeewen geleden woonde, in de buurt van Douai, een ~~boer~~ boer, Antoine Wilbaux genaamd. Hij bewoonde een mooie, groote boerderij en toch was hij niet rijk, want hij had doorgaans ~~en~~ nog al moeite om zijn pachtson bij ~~elkaar~~ te krijgen. ~~Op~~ Zeker jaar, enkele dagen vóór hij zijn oogst zou in zijn graanscheure bergen, werd deze door brand ~~verwoest~~ vernield. Wilbaux was der wanhoop ten prooi. Waar moest hij heen met al ~~den~~ rijkdom, die men te velde lag verspreid! Er werden overvloedige regens verwacht, had de weerkenner uit de sneek voorspeld; en in zijn ontredeling ^{nog denzelfden avond} loog Wilbaux om raad bij zijn broer, die een paar uren daarvandaan woonde.

Op het kruispunt van den grooten ^{man} heirweg naar Arras, verrees eensklaps vóór hem een onbekende ^{als een slamm} gehuld in bruinen mantel, met den degen aan de zij en een roode veer ^{op den hoed}.

- Waarheen zoo laat, vriend? vroeg de vreemdeling aan Wilbaux.
- Gaat je niet aan! broemde deze, niet ~~opmerksom~~ praatlustig.
- Gaat mij wel aan, antwoordde de onbekende. Wil wil je helpen om je schuur weer op te bouwen.

Verbaast ^{keek} Wilbaux ^{naar} den vreemdeling ^{op}, en ^{zag dat er} ~~hij~~ ^{was} geen wit ~~teek~~ in zijn ogen. De beide ballen waren zwart als opeentocht en aan die eigenschappen herkende Wilbaux Belzebuth, den Duivel!

- Wanneer zoudt ge mijn schuur weer opbouwen! vroeg hij.
- Deze nacht nog, antwoordde de Duivel.
- Met alles wat er in hoort!
- Met alles wat er in hoort.

Wilbaux aarzeldt even.

- Wat moet ik daarvoor doen? vroeg hij.

Hier uw naam onder zetten
- ~~Dit tekenen~~, antwoordde Belgebusch, en hield den boer een perkament ~~was~~ vol Kabalistische tekenen voor.

- Wat wil dat zeggen? verschte de boer.

- Dat ge, binnen vijftig jaar, met ziel en lichaam mij zult
(slagen mocht, morgen ~~gedaagde~~ ^{vóór het eerste Kruis}
toetchooren in dien ik erin ~~staaf~~ ^{afgeleide geteken} van den haan, uw
schuur geheel en al weer in den staat te ~~stellen~~ ^{brengen} zoals zij
gisteren was.

- Geef maar hier, zei Wilbaux, die zults voor onmogelijk
hield.

Hij prikte ~~aan~~ ^{veeren pen} de punt ~~aan~~ ⁱⁿ zijn vinger en
teekende met zijn bloed.

Dien nacht woonde Wilbaux op zijn hoeve een wonder
schouwspel bij. Een aantal kleine mannetjes met vuurgezichten,
hakige vingers en bokspooten, waren er bezig in razende haast zijn
schuur weer op te bouwen.

- Lieve Heer, wat beteekent dat! schrikte ^{Françoise,} zijn vrouw.

- Dat, antwoordde aarzeldend Wilbaux, dat beteekent
mijn redding op deze wereld en mijn verderf in de eeuwigheid! En hij
bekende haar alles.

Françoise was een vrome vrouw, in de vrees des Heeren
opgevoed. Zij viel op haar knieën en bad en smeekte God om hulp.

En plotseling kreeg ze, genadovol, een inspiratie: Zij nam uit een
het vuursloeg en
ladder de groote driekoningen-waskaars, ^{welke} ~~daar~~ ^{daar} lagen geborgen.

Liep er ~~mede~~ ^{naar} buiten mede naar het hoenderhok en stak er 't

Vuur aan.

De schuur was bijna opgehoeken. De duivels zaten reeds boven op het dak. Een klaps sloeg een slarm uit 't hoenderhok en de haan, die meende het daglicht te zien, schalde lui:

- Kokoriko!

Al onder een wervelwind buitelden en stoven de duivels over en uit elkaar. Vreuchtelos poogde Belgebuth hen tegen te houden: zij lieten hem bijna voltooide werf in den steek en zoo bleef de schuur daar staan, half gedeekt, blootgesteld aan wind en regen. Te vergeefs poogde Wilbaux ~~te~~ zelf te doen wat er nog aan ontbrak; de steenen en de pannen rafelden uit zijn handen; de gaten die hij 's avonds stopte stonden den volgende ochtend gapend weer open. Hij borg en loch zijn oogst in, zoo goed en zoo kwad als het ging; maar de voorspelde regens kwamen, het graan rotte en Wilbaux, ellendiger dan ooit, ging weer bij den duivel te rade. Hij ontmoette hen op een stormnacht, bij den viersprong aan den weg naar Arras en vroeg hen om een nieuw accoord ~~aan te sluiten~~ te teekenen.

- Zij hebt mij bedrogen, verraden! verweet Belgebuth.

- Ik niet, mijn vrouwe, deemoedigde Wilbaux.

- Welnu, zei Belgebuth, dan vol uw vrouw mij 't kind afstaan, een meisje, dat welder ~~te~~ moet geboren worden.

- Nooit! gilde Wilbaux.

- Nooit, prijnsachte Belgebuth; nou, ga dan maar, we zijn uitgesproken.

- Watoudt ge van haar maken! aargelde Wilbaux.

5/
Hogedijk Geste

- 'n Prinses prinses der Nederlanden! antwoorde
Belgebut.

- Geef mij de veeren pen, zei Wilbaux.

Hij nam die met bewende hand, prikte de punt in
zijn vinger en teekende met zijn bloed.....

*
* *

Geachte lezeres en lezer, het is wel jammer, wel
leer, één jammer, ~~veel jammer~~ want het vervolg is zoo
mooi, zoo diep en zoo ontroerend mooi, maar hier moet ik
voorloopig eindigen, bij prozaïsch gebrekk van plaatsruimte!
Ik zal u zaterdag de rest vertellen. Ik zal u vertellen van de
prinses en den prins, en van François, o, vooral van François
en van de Driekoningen - Kaars, die telkens weer..... Nee,
nu zeg ik niets meer, u moet tot zaterdag wachten.
